

N:o 66.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående beredande af pension från allmänna indragningsstaten åt gevärshandverkaren vid Västernorrlands regemente Erik Petter Wågberg; gifven Stockholms slott den 18 februari 1910.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen medgifva,

att, därest gevärshandverkaren vid Västernorrlands regemente Erik Petter Wågberg erhåller afsked innan den 1 september 1910, han må från och med månaden näst efter den, i hvilken afskedet varder honom beviljadt, under sin återstående lifstid uppbära en årlig pension af 780 kronor från allmänna indragningsstaten.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts,
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF ADOLF.

O. B. Malm.

*Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet
å Stockholms slott den 18 februari 1910.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
 HEDERSTIERNA,
 SWARTZ,
 greve HAMILTON,
 greve EHRENSVÄRD,
 MALM,
 LINDSTRÖM,
 NYLANDER,
 VON SYDOW.

Departementschefen, statsrådet Malm, yttrade härefter:

»Erik Petter Wågberg, som är född den 21 maj 1838, blef den 1 oktober 1873 genom kontrakt med arméförvaltningen å artilleridepartementet antagen till gevärssmed vid Västernorrlands beväring sbataljon. Den 31 december 1894 förordnades han att tillsvidare vara gevärshandverkare på stat vid Västernorrlands regemente.

Ett par månader senare förordnades vid regementet ytterligare en gevärshandverkare vid namn Tjernberg, ty staten upptog den tiden två sådana beställningsmän.

I skrifvelse den 23 februari 1901 till vederbörande arméfördelningschef uppgaf dåvarande regementschefen, att Wågberg inlämnat ansökan om afsked från den 1 april 1901; och då Wågberg endast omkring 6 $\frac{1}{4}$ år haft förordnande på stat samt fördenskull icke vore berättigad till pension i vanlig ordning, ville regementschefen ifrågasätta framställning till Kungl. Maj:t om beredande af pension åt Wågberg.

Oaktadt regementschefen omedelbart därpå erhöll det svar på sin framställning, att den icke föranledde till någon åtgärd, uppgaf samme chef i skrifvelse den 6 augusti 1902 till dåvarande statsrådet och chefen för landtförsvarsdepartementet, att blott en gevärshandverkare kunde beräknas kvarstå vid regementet den 1 januari 1904. Enligt hvad regementskvartermästaren sedermera förklarar, skulle orsaken till berörda uppgift varit den, att det ansågs troligt, att Wågberg innan den 1 januari 1904 afgått från sin befattning.

Med anledning af uppgiften blef emellertid endast en gevärshandverkare upptagen i den af Riksdagen godkända 1904 års stat för regementet.

Men antagandet, att Wågberg skulle afgå, visade sig oriktigt. Han upptogs på samtliga halfårsbesked, och då han ej kunde utan vidare afskedas blott därför, att staten ändrats, utbetalades alltjämt de honom tillkommande löneförmåner, däribland lön 780 kronor.

Sedan från 1909 års början ny stat blifvit för regementet gällande samt både Wågberg och Tjernberg förklarar sig villiga att ingå på villkoren för åtnjutande af de i densamma uppförda aflöningsförmånerna, hemställde *regementschefen*, att, då de förutvarande löneförmånerna utgjorde full ersättning för det arbete, som kunde åläggas Wågberg, endast Tjernberg måtte erhålla tillstånd att öfvergå till den nya staten och komma i åtnjutande af däri uppförda två ålderstillägg. Ty Wågberg hade visserligen icke någon längre tid helt och hållet varit hindrad att göra sin tjänst, men på grund af hög ålder och minskad arbetsduglighet hade han alltsedan 1902 varit inkommenderad endast under regementsmötena.

Wågbergs
önskan att
ingå på 1909
års nya stat.

Uti häröfver afgifvet yttrande tillstyrkte *arméförvaltningens civila departement* bifall till regementschefens framställning. Beträffande frågan om Wågbergs fortfarande kvarstående i tjänst anförde departementet vidare, att medgifvande därtill borde lämnas, intill dess framställning om pension åt Wågberg blifvit pröfvad, samt att Wågberg alltså borde bibehållas vid samma inkomst, som till honom utgått, alltsedan han tillföljd af den felaktiga anmälan den 6 augusti 1902 haft anställning öfver

stat vid regementet. Då emellertid några i stat anvisade medel icke kunde för ändamålet disponeras, hemställde departementet, att för tiden från och med den 1 januari 1909 till och med den månad, i hvilken Wågberg erhöle afsked, måtte såsom gratifikation för hvarje månad till honom utbetalas ett belopp, motsvarande de enligt 1908 års stater för gevärshandverkare bestämda löneförmåner — inkvarteringsbidrag samt ersättning för bränsle och lyse däri inberäknade. Härför erforderliga belopp kunde af departementet förskjutas af omhänderhafvande medel.

Genom nådigt bref den 27 augusti 1909 biföll *Kungl. Maj:t* departementets hemställan. För att begränsa den till Wågberg utgående ersättningen ålades därjämte regementschefen att inbeordra Wågberg till tjänstgöring vid regementet allenast under tid, då sådant för vapenvårdens handhafvande vid regementet kunde varda oundgängligen nödvändigt. Slutligen förständigades regementschefen att snarast möjligt inkomma med förslag om beredande af pension åt Wågberg.

Pensionsfrågan.

Till åtlydnad häraf har i en af vederbörande arméfördelningschef den 1 november 1909 tillstyrkt skrifvelse föreslagits, att Wågberg måtte beredas pension till ett belopp, beräknadt för gevärshandverkare på 1908 års stat eller 780 kronor.

Härföver hafva yttranden infordrats från vederbörande myndigheter.

Direktionen öfver arméns pensionskassa har upplyst, att Wågberg icke någonsin varit delägare i kassan. Då Wågberg aldrig af vederbörande chef anmälts såsom tjänsteinnehafvare vid bataljonen (regementet) och icke heller af vederbörande redogörare debiterats pensionsavgifter, kunde antagas, att Wågbergs anställning såsom gevärshandverkare icke varit af den natur, att han ägt skyldighet blifva delägare i kassan. Skulle till Riksdagen aflåtas proposition om Wågbergs pensionerande, borde hänsyn tagas dels till Wågbergs framskridna ålder dels ock därtill, att han — i olikhet mot de gevärshandverkare, som vore delägare i arméns pensionskassa — icke erlagt några pensionsavgifter. Dessa avgifter skulle intill början af år 1909 hafva uppgått till sammanlagdt 451 kronor 12 öre, därest Wågbergs anställning redan från den 1 oktober 1873 varit af natur att medföra nödtvungen delaktighet i kassan. Men om 1877 års pensioneringsgrunder varit på Wågberg tillämpliga, skulle han varit skyldig att ur tjänsten afgå redan den 29 maj 1901, och intill den dagen skulle summan af pensionsavgifterna hafva uppgått till allenast 235 kronor 45 öre. Om 1877 års pensioneringsgrunder varit på Wågberg tillämpliga, skulle han emellertid å andra sidan hafva vid afskedstagnandet den 29 maj 1901 varit berättigad till en årlig pension af 500 kronor.

Då sålunda statsverket i pensionsavgifter besparats ett belopp af 4,291 kronor 67 öre och då Wågberg nu vore omkring 72 år gammal, syntes det af regementschefen föreslagna pensionsbeloppet direktionen väl afvägdt.

Denna åsikt har delats af *arméförvaltningen*, som hemställt om proposition till Riksdagen, att Wågberg skulle från och med månaden näst efter den, hvori han erhöle afsked från sin beställning såsom gevärshandverkare, under sin återstående lifstid uppbära pension från allmänna indragningsstaten till belopp af 780 kronor årligen.

Statskontoret har tillstyrkt denna arméförvaltningens hemställan.

När det kom till Kungl. Maj:ts kännedom, att regementschefens anmälan den 6 augusti 1902 icke var öfverensstämmande med verkliga förhållandet, fanns enligt min mening intet lämpligare sätt att ordna saken än det, som innefattas i nådiga brefvet den 27 augusti 1909. De gratifikationsbelopp, arméförvaltningen i följd häraf förskjutit, torde böra ersättas af fjärde hufvudtitelns allmänna besparingar. Och hvad pensionsfrågan angår har jag intet annat att erinra mot myndigheternas förslag än att för pensionens åtnjutande torde böra uppställas det villkor, att Wågberg inom viss kort tid erhåller afsked ur tjänsten. Med anledning häraf får jag hemställa, det Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva,

att, därest gevärshandverkaren vid Västernorrlands regemente Erik Petter Wågberg erhåller afsked innan den 1 september 1910, han må från och med månaden näst efter den, i hvilken afskedet varder honom beviljad, under sin återstående lifstid uppbära en årlig pension af 780 kronor från allmänna indragningsstaten.»

Till denna departementschefens, af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna nådigt bifall; och skulle proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Ali Söderhjelm.